

V evangeliu opět slyšíme, podobně jako minulou neděli, o Božím království. Tentokrát je srovnáváno s pokladem, který najdeme a chceme za každou cenu získat. Možná v našem životě není ani tak důležité, kdy Boží království nalezneme, tedy kdy si jeho přítomnost v nás a kolem sebe uvědomíme, protože to často vůbec nemůžeme ovlivnit, důležité však je, že je chceme získat, že po něm toužíme.

Lidi můžeme s malým zjednodušením rozdělit do tří skupin: na unavené, požitkáře a aktivisty. Tyto tři typy nese každý sám v sobě a občas se probudí ten, jindy onen. Představme si skupinu výletníků, kteří vyrazili zdolat obtížný horský vrchol. Podívejme se na ně po několika hodinách jejich chůze. Jedni litují, že opustili přístřeší, a rozhodnou se vrátit. Druzí mají radost, že slunce svítí a je pěkný výhled. Ale k čemu stoupat ještě výš? A tak si lehnou do trávy a vychutnávají si okolní přírodu. Zbývající nespouštějí oči z vrcholku a pokračují v cestě.

Křesťan by měl být nadšenec, to ale nestačí, jeho úsilí musí mít jasný smysl. Naše společnost je na dychtění a toužení vlastně založena. Masová reklama nás rafinovaně přesvědčuje, že prostě musíme mít věci, které ve skutečnosti nepotřebujeme, a tak se naše představy o skutečných lidských potřebách stávají velmi iluzorními. Věci, které byly dříve pokládány za luxus, jsou dnes vnímány jako holá nezbytnost. A tak nemáme sami ze sebe dobrý pocit, pokud naše letošní dovolená není luxusnější než ta loňská.

Výsledkem je, že naše společnost postupně udělala ze štěstí a spokojenosti cosi nedosažitelného. Toužíme sice dobře, ale po věcech, které nás ničím nenaplní. Je to, jako když pláčete dobře, ale na nesprávném hrobě. Svátý Augustin kdysi řekl, že když objevíme naději, budeme mít dvě roztomilé dcery, hněv a odvahu. Hněv je stejně jako odvaha součástí Boží vášně. Myslí se tím pochopitelně hněv spravedlivý. Naděje a hněv nás totiž často vedou ke statečnosti. Právě tato vlastnost je důležitá, když toužíme po Božím království, po království, které je cílem, nikoliv prostředkem.

Svatými, tedy členy Božího království, se paradoxně nestáváme přibíráním něčeho nového, ale naopak odkládáním něčeho starého. Jak říká apoštol: *odložení starého člověka*, tedy odložení iluzí a vlastních nároků, které jsme si sami vymysleli. Je třeba otevřít srdce, a to jde kupodivu velmi jednoduše, prostě tak, že své já nebereme příliš vážně. Jsme často na úplně špatné cestě. Tam, kde Ježíš sestupuje dolů, my se svěpepě škrábeme nahoru. Bez ustání chceme něco stihnout, provést a něčeho dosáhnout. Toto vše pak přenášíme i do života z víry. Pak není divu, že Boží království můžeme minout.

Pavel Konzbul: Puzzle – kázání a zamyslení v liturgickém roce A

Prameny, odkazy

Daniel J. Harington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina;
Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den;
Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

17. neděle v mezidobí – cyklus A

24. července 2011

Ježíš řekl zástupům: ⁴⁴„Nebeské království je podobné pokladu, ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí. ⁴⁵Nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly. ⁴⁶A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. ⁴⁷Dále je nebeské království podobné síti, která se spustí do moře a zahrne všechno možné. ⁴⁸Když je plná, rybáři ji vytáhnou na břeh, posadí se, a co je dobré, vyberou do nádob, co však za nic nestojí, vyhodí. ⁴⁹Tak to bude při skonání věku: Vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých ⁵⁰a hodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípání zubů. ⁵¹Rozuměli jste tomu všemu?“ Odpověděli: „Ano.“ ⁵²A on jim řekl: „Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.“

Mt 13,44-52

Úvod k meditaci

Bůh a společenství s ním (=Boží království) je něčím tak vzácným, že se má pro mě stát nejvzácnější hodnotou. Dnešní evangelium mi tedy pokládá závažnou otázku: Je pro mě přátelství s Bohem takovým pokladem, po kterém toužím celým svým srdcem?

Výklad biblického textu

Kontext: Opět je království přirovnáváno k celému obrazu, který následuje. Dvě podobnosti (o pokladu a o perle) pravděpodobně kolovala spolu. Byla začleněna do Matoušova *dne podobnosti*. Politická situace v Palestině a trvající hrozba vojenského vpádu způsobily, že běžným způsobem ochrany cenných věcí bylo jejich ukrytí. Tady se však zdá, že majitel pole neví, co je v něm ukryto. A právě o tomhle rabíni diskutovali: zda tomu, kdo si koupí pole, patří poklad v něm nalezený (Lachs, str. 229). Naše podobnosti tvrdí, že ano.

⁴⁴**a to pole koupí:** Toto podobnosti (a podobnosti o perle) klade důraz na velkou cenu toho, co je nalezeno (království), a na jednoznačnou odezvu, kterou tento nález vyvolá. Pověšme si označení *s radostí*. Je tu zdůrazněna velká hodnota nalezené věci, a ne toho, čeho se člověk zřekl nebo oč musel zápasit.

⁴⁵**obchodníku, který hledá vzácné perly:** V předcházejícím podobnosti bylo nalezení cenné věci překvapením, zatímco zde je výsledkem uvážlivého hledání. V jiných ohledech je důraz už ale tentýž: velká hodnota nalezené věci (= království) a jednoznačný ohlas, který takový nález vyvolává.

1. čtení:
1 Kral 3,5.7-12

2. čtení:
Řím 8,28-30

Evangelium:
Mt 13,44-52

Srovnání:
Mt 13,42
Mk 6,1-6
L 4,16-30

⁴⁸ **Když je plná:** Stejně jako pšenice a plevel musí dozrát, tak i síť musí být naplněna, dříve než nastane oddělující soud. Výraz *naplnit* souvisí s *plným počtem*, který se připisuje pohánům v Řím 11,25. Ale zde není žádné rozlišení Židů a pohánů, nýbrž spravedliví versus zlí (nebo ti, kdo slyší Ježíšovo slovo, a ti, kdo je odmítají).

⁴⁹ **Tak to bude při skonání věku:** Vysvětlení se vztahuje k podobnosti o pšenici a plevele (viz Mt 13,36-43). Idea andělů provádějících oddělení se objevuje rovněž v Mt 13,41.

⁵² **jako hospodář:** Učitel zákona – zákoník – je přirovnán k hospodáři, který ze svého pokladu vynáší věci nové i staré. Obojí má svou hodnotu; nové věci nečiní staré věci neužitečnými.

K tématu

Obraz vzal Spasitel opět ze skutečného života. Z podobnosti o hřivnách se dovídáme, že skutečně v době Kristově bývalo zvykem zakopávat poklady. Učinil tak služebník, který obdržel od Pána hřivnu, „...z bázně jsem šel a schoval svou hřivnu do země“, praví tento služebník pánu, když se vrátil (Mt 25,25). I z historie se dovídáme, že se zvláště za válek ukryvaly poklady ve starých dobách v polích. Leželo-li pole, jak tomu bylo často v Palestině, na svazích pahorku, byly otvory ve skalnaté půdě vhodnou skrýš. Za několik desetiletí po pronesení Ježíšovy paraboly o skrytém pokladu popisoval židovský historik Josef Flavius ve svém díle *Židovská válka* (VII. 5,2), jak po pádu Jeruzaléma římský vojevůdce Titus našel v okolí Jeruzaléma velké množství zlata, stříbra a drahých nádob, které v polích zakopali v době Židovské války zámožní obyvatelé Jeruzaléma. Kumránský měděný svitek udává místa, kde je ukryt snad chrámový poklad.

Byl to pravděpodobně zemědělský dělník, feláh, který při práci na cizím poli podobný poklad odkryl. Podle tehdejšího (izraelského) práva patřil poklad tomu, na jehož majetku, v tomto případě poli, byl ukryt. Podle práva římského patřil poklad nálezci. Co učiní šťastný nálezce? Bude postupovat tak, aby se stal právoplatným majitelem po-

kladu. Poklad znovu, ještě hlouběji zakope na poli a hledá prostředky, aby se za každou cenu stal sám majetníkem pole, a tím i pokladu. Žádná oběť mu není těžká, s radostí, s lehkým srdcem prodá, co může, jen aby získal obnos, za který by zakoupil pole se skrytým pokladem. Ví, že oběť se mu záhy obrátí v zisk.

Cena Božího království je tak nesmírná, že se každá oběť vyplatí. Mnozí z nejbližšího okolí nálezce, třeba i manželka a děti, nechápali jeho houževnatou snahu získat pole. Kroutili hlavou nad jeho počínáním. Tak mnohdy ani svět nechápe skutečné křesťanství a oběti pro ně přinášené.

K podobnosti o pokladu skrytém v poli připojil Ježíš ještě druhé podobnosti, ukazující rovněž neskonalou cenu Božího království, podobnosti o drahocenné perle.

Ježíšovi posluchači znali cenu drahocenných perel. V Orientě, zvláště v Egyptě, se užívalo perel k ozdobě náhrdelníku a považovaly se za tak cenné, že se staly obrazem nejvzácnější věci na světě. Tak byly hodnoceny v době Ježíšově i v Palestině. Obyvatelé Palestiny znali bohaté kupce, kteří procházeli s obchodními karavanami Palestinou za místa, kde se perly lovily (např. Rudé moře, Perský záliv) a nelitovali velkých nákladů, aby získali perly a se ziskem je prodáva-

li klenotníkům v Římě nebo v Alexandrii, anebo v bohatých patricijských rodinách. Cena perel byla zvyšována jejich vzácností i nebezpečím spojeným při získávání těchto pokladů.

Tak obraz kupce, hledajícího krásné perly, byl blízký a srozumitelný Ježíšovým posluchačům. Kupec Ježíšova podobnosti zjistil u hledačů perel jednu zvláště drahocennou. Rozuměl své věci, stejně jako hledači perel a viděl, že získáním a opětným prodejem perly zbohatne. Požadovanou sumu neměl na cestách při sobě, vrátil se proto domů, prodal, kde co měl, jen aby sehnal obnos nutný k zakoupení drahocenné perly. O dalším osudu kupce a získané perly již podobnosti nemluví.

Smysl podobnosti o drahocenné perle je týž, jako smysl o skrytém pokladu: Nedočká se Božího království těm, kteří pro toto království nepřinesou oběti, jež vyžaduje láska k Bohu a bližnímu.

Co je tento poklad a tato perla? Jsme zvyklí v představě Božího království myslet na věčnost. V Boží vládě, v Božím království, je míněno něco blízkého. Tato Boží vláda počíná již nyní v lidských srdcích. Jak jiný by byl tento svět, kdyby si to lidé uvědomovali a uskutečňovali!

Boží vláda je také něco budoucího, konečné uskutečňování. Jde o samotného Boha, který řekl ve Starém zákoně: „Já sám budu tvou velikou odměnou.“ – Kdo našel Boha ve víře, podobá se muži v evangeliu.

Třetí podobnosti o síti je vzato ze života rybářů na Genezaretském jezeře. Je to obraz

Ježíšovi i učedníkům důvěrně známý. Síť, o níž je zde řeč, byla velká vlečná síť, jakých se dodnes užívá na Genezaretském jezeře. Byla široká 2-3 m a někdy dlouhá až 100 m. Byla zatížena kovovými kuličkami a vrhala se do moře z několika rybářských bábek. V takové síti se zachytí nejenom ryby, ale i jiní živočichové, mušle apod. Když se loď vytáhne na břeh, nastane třídění. To, co je dobré (ryby se šupinami) se dává do hrnců, co je špatné (jako ryby bez šupin, podobné spíše hadům než rybám, zvířata, která podle Lev 11,10; Deut 14,10 byla nečistá) se odhazuje na břeh (ne zpět do moře). Malé, neužitečné ryby unikly otvory zpět do moře.

I přes rozdíly s podobností o koukolu, hlavní myšlenka obou podobností je stejná: Oddělení špatných nastane až na konci časů.

Všechna tato podobnosti nám ukazují, jak království Boží je nad všechna světová měřítká. Království Boží není jen statek vyšší hodnoty než všechno jiné, co oceňujeme jako jmění v nejbližším smyslu. Proto také není možno je získat cestou nebo způsobem, jak se to v jiné věci dělá. Spásu nelze vynutit ani organizací a zařízením, ani penězi a mocí.

Radostné poselství, spása, kterou nám dal Bůh v Ježíši Kristu, má lákavou sílu. Ježíšovo následování nemá co dělat, jak si mnozí myslí, s neradostným, vynuceným plněním náboženských povinností, které dospělý člověk nesnáší.

Jan Merell: *Setkání s Ježíšem*

Další texty v týdnu

Po: 2 Kor 4,7-15; Mt 20,20-28

Út: Ex 33,7-11; 34,5b-9.28; Mt 13,36-43

St: Ex 34,29-35; Mt 13,44-46

Čt: Ex 40,16-21.34-38; Mt 13,47-53

Pá: Lv 23,1.4-11.15-16.27.34b-37; Mt 13,54-58

So: Lv 25,1.8-17; Mt 14,1-12